

Ledelseskommentarer 1. tertial 2022

Universitetet i Stavanger

Det bekreftes med dette at regnskapet pr. 30.04.2022 er avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS), bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement og med opplysning om eventuelle avvik.

Avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap er kommentert under etterfølgende punkter. Det er ikke utarbeidet balansebudsjett.

Strategi 2030 ble ferdigstilt i 2020 og vedtatt av styret 22. oktober 2020. UiS skal bidra til en bærekraftig omstilling av samfunnet gjennom forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid, utdanning og innovasjon. Energi, helse og velferd samt læring for livet er UiS sine faglige satsingsområder. En 4-årig rullerende handlingsplan med utgangspunkt i de strategiske satsingsområdene ble styrebehandlet i mars 2021.

UiS sin nye planstruktur består av institusjonell 4-årig handlingsplan og årsplan, samt 4-årige handlingsplaner og årsplaner for fakultetene og museet. Planene skal operasjonalisere strategiske ambisjoner og sikre at strategien blir realisert.

En viktig oppgave i økonomistyringen er å forvalte og utnytte det økonomiske handlingsrommet som har oppstått i forhold til siste års vekst i tillegg til effekten av covid 19 pandemien.

Handlingsrommet må styres for å sikre tilstrekkelig kapasitet og gjennomføring av strategiske satsninger.

Det ble i 2020 satt i gang 3 institusjonelle prosjekter som har som formål å bidra til økt handlingsrom:

1) gjennomgå og tilpasse studieporteføljen, 2) øke den eksterntfinansierte virksomheten og 3) sikre kostnadseffektiv drift. Prosjektenes sluttrapporter ble behandlet av styret i desember 2020.

Det er lagt vekt på å operasjonalisere de 3 prosjektenes sluttrapporter som del av den vedtatte institusjonelle handlingsplanen.

Universitetet opplever et stort trykk på bygg og infrastruktur etter flere år med høy aktivitetsvekst.

Det er gjennomført et campusutviklingsprosjekt i regi av Statsbygg for å vurdere utnyttelsen av eksisterende bygg, samtidig som det utredes og planlegges nye bygg i tilknytning til aktivitet på museet, teknologi og innovasjon og helse. Videre ble det etablert en langsiktig, institusjonell investeringsplan for bygg og infrastruktur med et overordnet tiårs-perspektiv, med inndeling i faser med tre-fireårs horisont fram mot 2030. Prioriterte tiltak i fase 1 av planen (2021-2024) ble vedtatt av styret 11. mars 2021 innenfor en samlet kostnadsramme på anslagsvis 78 mill. Denne planen ble oppjustert av styret 02. desember 2021 med en vedtatt samlet kostnadsramme på 126 mill. for å understøtte gjennomføringen av fase 1 (2021-2025). Prioriteringer i tråd med campusutviklingsplanen vil inngå i langtidsbudsjettet for UiS framover.

Universitetet i Stavanger blir revidert av Riksrevisjonen jf. Lov om riksrevisjonen § 9. Universitetet har etablert internkontrollsystem med tilhørende risikovurderinger.

Gjennomføring av budsjettet

Universitetet i Stavanger arbeider målrettet med de prioriterte oppgavene som fremkommer i tildelingsbrevet for 2022. Ledelsen er tilfreds med at virksomheten over de senere årene har opparbeidet seg et nødvendig økonomisk handlingsrom innenfor faglig virksomhet som i utgangspunktet skulle gi mulighet for strategiske satsinger, men konstaterer nå at på områder, som drift og infrastruktur og enkelte faglige områder, gir de årlige effektiviseringskuttene i tillegg til effekten av pensjonskuttet, etterhvert store utfordringer knyttet til gjennomføring av planlagt aktivitet.

Kommentarer til regnskapet

Aktiviteten ved universitetet fortsetter å øke og fra 2021 til 2022 var den nominelle veksten i den statlige grunnbevilgningen 3,1%. Realveksten (utover pris- og lønnsvekst) er på 0,5 %, hovedsakelig knyttet til økt studieplassfinansiering og produksjonsresultater. Men samtidig er det budsjettkutt relatert til ny premiemodell for pensjon (45.3 mill.) og forventet varig nedgang i reiseaktivitet (4.1 mill.).

Driftsresultatet pr. 30.04.2022 viser et mindreforbruk på 6.4 mill. for virksomheten som helhet, noe som utgjør -0,8 % av totale driftsinntekter. Tilsvarende viste regnskapet for samme periode i 2021 et samlet mindreforbruk på 53.6 mill. Regnskapsmessig resultat fordeler seg med merforbruk knyttet til bevilgningsfinansiert virksomhet (BFV) på 15.8 mill. og mindreforbruk knyttet til bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) på 22.2 mill.

Resultatet fra oppdragsvirksomheten som kan tilføres virksomhetskapi tal er på 0.1 mill. pr. 30.04.22.

Det totale kostnadsnivået inkludert avskrivninger er 91.6 mill. eller 13,1 % høyere enn for samme periode i 2021. 52.6 mill. er relatert til økte lønnskostnader (10,5%).

Driftsinntekter

Resultatregnskapet pr. 30.04.2022 viser samlede driftsinntekter på 798.2 mill. Dette er en økning på 44.3 mill. eller 5,9 % i forhold til samme periode i fjor.

Bevilgningsfinansiert virksomhet representerer 593.8 mill., noe som er 16.4 mill. (2,8 %) høyere enn for samme periode i 2021. Inntektsøkningen i bevilgningsfinansiert virksomhet for 2022 relaterer seg i hovedsak til økt studieplassfinansiering og god resultatutvikling som gjør seg utslag i økte inntekter fra 2021 til 2022. Samtidig er det registrert budsjettkutt relatert til ny premiemodell for pensjon (45.3 mill.) og forventet varig nedgang i reiseaktivitet (4.1 mill.).

Utover rammebevilgningen, har UiS i 2022 også mottatt supplerende tildelingsbrev på 22.7 mill. i tilknytning til Kunnskapssenteret (13.3 mill.), utvikling og drift av partnerskap i grunnskolelærerutdanning (4.3 mill.), og lønn til studenter for å sikre godt læringsutbytte, læringsmiljø og studieprogresjon (4.1 mill.). I tillegg har det blitt tildelt flere studieplasser til sykepleier- og spesialsykepleierutdanning (1.0 mill.).

Eksterne inntekter (ABFV, NFR, EU og EFV) fratrasket egenfinansiering utgjør 159.7 mill., noe som er en økning på 19,9 mill. (14,2 %) sammenlignet med 2021.

Universitetet har økt administrativ støtte for tilrettelegging og støtte i forbindelse med søknader til NFR og EU, noe som er et viktig bidrag for å kunne øke den eksterntfinansierte virksomheten framover.

Økonomisk utvikling 2020-2022

År	30.04.2020	30.04.2021	30.04.2022	Budsjett 2022	Avvik R vs B	Avvik I %	31.12.2021
Totale driftsinntekter	687 272	753 886	798 161	718 203	79 959	10,0 %	2 213 310
BOA (ekst inntekter eksl. egenfinansiering)	85 030	139 787	159 670	107 263	52 407	32,8 %	400 806
Totale driftskostnader	672 288	700 252	791 809	739 960	51 849	6,5 %	2 126 235
Totale lønnskostnader	476 977	500 107	552 738	556 575	-3 837	-0,7 %	1 479 914
Totale andre driftskostnader inkl avskrivninger	195 311	200 145	239 071	183 385	55 686	23,3 %	646 321
Totale investeringer	18 094	21 009	20 437	34 457	-14 020	-68,6 %	99 719
Andel driftskostnad av totale driftsinntekter	97,8 %	92,9 %	99,2 %	103,0 %			96,1 %
Andel BOA (ekst inntekter eksl. egenfinansiering) i % av statsfinansieringen	14,3 %	23,1 %	25,5 %	17,1 %			22,0 %
Andel lønnskostnad av totale driftsinntekter	69,4 %	66,3 %	69,3 %	77,5 %			66,9 %
Andel andre driftskostnader av totale driftsinntekter	28,4 %	26,5 %	30,0 %	25,5 %			29,2 %
Andel investering av totale driftsinntekter	2,6 %	2,8 %	2,6 %	4,8 %			4,5 %
Resultat	-14 984	-53 634	-6 352	21 757			-87 075

merforbruk(+)/mindreforbruk(-)

Lønn og sosiale kostnader

Regnskapet pr. 30.04.2022 viser lønnskostnader på totalt 552.7 mill. I regnskapet pr. 30.04.2021 utgjorde lønnskostnader 500.1 mill. Lønnskostnader har økt med 52.6 mill. (10,5%) og skyldes en årsverks økning på 160,8 årsverk i forhold til samme periode i fjor i tillegg til individuelle lønnsjusteringer. Årsverks økning er knyttet til både økning i administrative stillinger grunnet økt faglig aktivitet og økning innenfor undervisning og forskningsstillinger grunnet nye studieplasser og rekrutteringsstillinger samt betydelig vekst i BOA.

Rekrutteringsstillinger utgjør rundt 30% av årsverks økningen i perioden.

Som det fremgår av tabellen ovenfor utgjør nå lønnskostnaden 69,3 % av totale driftsinntekter.

Lønnskostnadene er lavere enn budsjettert for perioden og skyldes hovedsakelig mer foreldrepermisjon enn forutsatt. I tillegg er det forskjøvet oppstart på rekrutteringsstillinger.

Ny premiemodell for pensjon er pr. 1. tertial a-konto. Men kostnadsnivået samsvarer med fakturert beløp fra SPK for 1.termin.

Pr. 31.12.2021 ble det foretatt avsetning for opparbeidet fleksitid, overtid og ikke avviklet ferie i henhold til de statlige regnskapsstandardene. Det er ikke foretatt ytterligere avsetning for fleksitid/overtid i 1. tertial.

Andre driftskostnader

Andre driftskostnader (inkl. avskrivninger og finanskostnader) beløper seg til 239.1 mill., og viser dermed en økning på 38.9 mill. (19,4 %) sett mot samme periode i 2021, hvorav 1.7 mill. gjelder økte avskrivningskostnader. Kostnadsnivået er høyere enn budsjettert for perioden.

15.5 mill. ble avsatt mot institusjonell investeringsplan og er basert på fullførelsesgrad i prosjektene.

Ut over dette skyldes økningen husleie og kostnader relatert til drift av eiendom som følge av nybygg, energikostnader, samt økte brukeravhengige kostnader knyttet til husleie til Statsbygg.

Kostnader til renhold har også økt som en konsekvens av covid 19 situasjonen samt økte IKT kostnader til anskaffelser og lisenser knyttet til økt behov for digital undervisning og digital samhandling.

Videre har også kurs- og reiseaktiviteten økt sammenlignet med samme periode i fjor.

Investeringer

Det har over de senere årene vært et høyt fokus på behovet for å øke investeringsnivået innenfor bygg og infrastruktur. Dette har også bli fulgt opp i 2022. Totale investeringer utgjør 20.4 mill. pr. 30.04.2022 som er lavere (-0.6 mill.) enn sammenlignet med 2021. Investeringsnivået er også lavere enn budsjettert.

Men 15.5 mill. ble driftsmessig avsatt mot institusjonell investeringsplan, noe som medfører at investeringsnivået er høyere enn budsjettert for perioden.

Investeringene er i hovedsak relatert til ombyggingsprosjekter og inventar på fakultetene, vitenskapelig utstyr samt IKT- og AV-utstyr, hovedsakelig ved IT-avdelingen, som følge av omlegging til mer digital aktivitet.

UiS vurderer at det fortsatt er store investeringsbehov i de kommende årene, synliggjort gjennom vedtatte investeringsplaner for bygg og digital omstilling. Spesielt gjelder dette innenfor infrastruktur som tilpasning av bygg for studenter og ansatte, mulige arealutvidelser samt IKT. Prioriterte tiltak i fase 1 av institusjonell investeringsplan (2021-2024) ble vedtatt innenfor en samlet kostnadsramme på anslagsvis 78 mill.

Investeringsplanen ble revidert med bakgrunn i bl.a. økte materialpriser og ble oppjustert av styret 2.

desember 2021 til 126 mill. UiS opplever nå en ytterligere betydelig kostnadsøkning i planlagte byggeprosjekter og vil som følge av dette gjennomgå vedtatte investeringsprosjekter.

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet

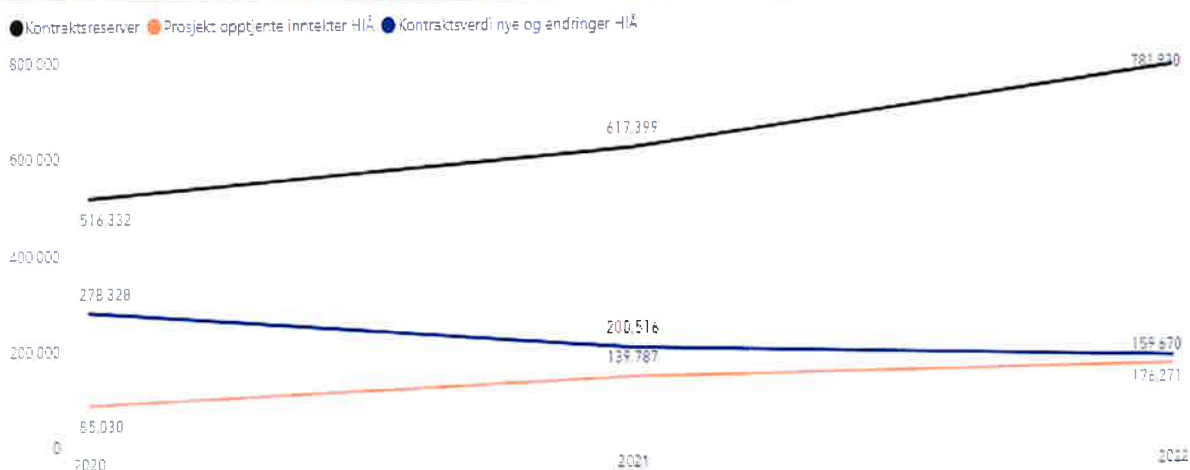
Resultatet pr. 30.04.22 viser et mindreforbruk på 22.2 mill. og gjelder hovedsakelig ABFV, annen bidragsfinansiert virksomhet, herunder finansiering til flere kompetanseutviklingsprosjekter som er blitt innbetalt på forskudd og skal brukes i løpet av prosjektperioden.

Universitetsstrategien legger vekt på viktigheten av å øke inntektene fra eksterne finansieringskilder for særlig å kunne finansiere økt omfang samt økt kvalitet i forskningen. Utviklingen i 2022 viser en regnskapsmessig oppgang i inntekter fra BOA sammenlignet med fjoråret.

Utover de rene eksterne inntektene er prosjektvirksomheten tilført 45.2 mill. i form av egenfinansiering i perioden. Det høye nivået har samme hovedårsaker som i 2021 og hovedtyngden av egenfinansieringen er planlagt tilførsel til bl.a. NFR- og EU-prosjekter. Tilført egenfinansiering er 8.3 mill. (22,4 %) høyere sammenlignet med samme periode i fjor og følger av økt aktivitet. Samlet prosjektoverskudd ved UiS, fra oppdrags- og bidragsaktivitet i 2022 utgjør 2.3 mill., og er en nedgang på 1.1 mill. mot samme periode i fjor. EVU-virksomheten har tilført 1.1 mill. i perioden. Resultatet fra oppdragsvirksomheten som kan tilføres virksomhetskapital er på 0.1 mill. pr. 30.04.22.

Utvikling kontraktsverdier

Kontraktsreserver, opptjente inntekter og kontraktsverdier NYE prosjekter, tall i tusen



Kontraktsreserver, opptjente inntekter og kontraktsverdier NYE prosjekter

	2020	2021	2022
Kontraktsreserver	516,331,954	617,399,098	781,929,755
Prosjekt opptjente inntekter tertial	85,030,387	139,787,261	159,669,802
Prosjekt opptjente inntekter HIÅ	85,030,387	139,787,261	159,669,802
Kontraktsverdi nye tertial	179,916,559	178,920,914	158,961,057
Kontraktsverdi nye HIÅ	179,916,559	178,920,914	158,961,057
Kontraktsverdi endringer HIÅ	98,411,357	21,594,633	17,309,943
Kontraktsverdi nye og endringer HIÅ	278,327,916	200,515,547	176,271,000

Nye kontraktsverdier avtalt i 1. tertial 2022 utgjør 159.0 mill., mens det for samme periode i 2021 var 178.9 mill. I tillegg ble det registrert 17.3 mill. i økning i kontraktsverdier på eksisterende prosjekter mot 21.6 mill. i 2021. Dette gir en samlet nedgang i kontraktsverdier på 24.2 mill. (-12,1%) i 2022.

Det er stor variasjon innenfor de ulike prosjektypene. Akkumulerte kontraktsverdier fra NFR viser en økning på til sammen 3.8 mill., og inkluderer det nye Petrosenteret og Profres, mens det er en nedgang fra ABFV, EU og privat næringsliv på 36.6 mill. Nedgangen i ABFV utgjør 29.7 mill. og skyldes hovedsakelig at kontraktsverdier for veiutbyggingsprosjekter er basert på politiske beslutninger. Vi forventer en liten nedgang i tilgang til nye store prosjekter i år, men antar at det vil ta seg opp igjen neste år. Pga. kontraktsreserver til aktivitetsnivået allikevel være på det samme nivået som i fjor. Oppdragsprosjekter har en økning på akkumulerte kontraktsverdier på 8.6 mill. sammenlignet med i fjor.

UiS skal delta i nytt hydrogensenter HyValue ledet av NORCE med finansiering fra Forskningsrådet. I tillegg er det signert en ny samarbeidsavtale med Lyse som innebærer at Lyse skal bidra til å styrke forskning, utdanningstilbud og samarbeid på UiS med inntil 50 mill. fram mot 2030. Tilfang på nye prosjekter og dertil registrering av tilhørende kontraktsverdier skjer løpende og en vil først ved årsslutt kunne rapportere endelige tall for BOA aktiviteten.

Det er stor usikkerhet rundt tildelinger fra Forskningsrådet på grunn av en vanskelig økonomisk situasjon og manglende finansiering hos NFR. Konsekvensen statsråden nå varsler, er færre tildelinger og utlysninger av midler til forskning de kommende årene. Tildelinger kan bli skjøvet på og antallet forskningsprosjekter som finansieres vil bli redusert.

Oppsummering

Driftsresultatet pr. 30.04.2022 viser totalt mindreforbruk for UiS på 6.4 mill. hvorav resultatet fordeler seg med merforbruk knyttet til bevilgningsfinansiert virksomhet (BFV) på 15.8 mill. og mindreforbruk knyttet til bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) på 22.2 mill.

Ved årsslutt har UiS akkumulerte ubenyttede midler BFV på 188.1 mill.

De akkumulerte midlene er i stor grad knyttet opp mot vedtatt investeringsplan for bygg og infrastruktur (111.7 mill.), byggefond i forbindelse med nytt helsebygg (21.9 mill.), utsatt og forsinket aktivitet på fagenhetene og forskerutdanningen og pågående investeringsprosjekter innenfor arealombygging og IKT.

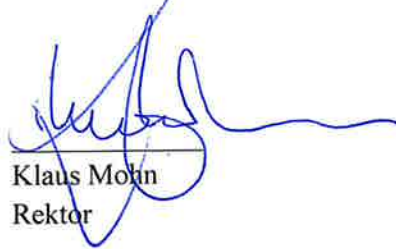
Avsetninger til andre formål og investeringer fra Kunnskapsdepartementet	Tildelingsbrev grunnbevilgning	Avsetning pr. 30.04.2022 i kr	Avsetning pr. 30.04.2022 i pst.
Avsetninger til andre formål	1 847 940	46 435	3 %
Avsetninger til investeringer	1 847 940	141 617	8 %
Sum avsetninger fra Kunnskapsdepartementet		188 052	10 %

Avsetningen pr. 30.04.22 til andre formål enn investeringer ligger innenfor KD sine nye retningslinjer med begrensning på 5%, og er hovedsakelig relatert til forskerutdanning og rekrutteringsstillinger.

Ledelsen følger opp de nye retningslinjene fra departementet om å redusere de akkumulerte midlene på institusjonsnivå og at disse blir benyttet i tråd med universitetets strategiske planer. Intern gjennomføringsevne av planlagte og budsjetterte aktiviteter vil fortsatt være en viktig forutsetning i dette arbeidet sammen med en klar forventning om at de økonomiske avsetningene ikke økes ytterligere. Men samtidig opplever UiS kapasitetsutfordringer med gjennomføring av vedtatt investeringsplan både internt og hos Statsbygg og med det forsinkelser i planlagte tiltak. UiS opplever nå en ytterligere betydelig kostnadsøkning i planlagte byggeprosjekter og vil som følge av dette gjennomgå vedtatte investeringsprosjekter.

Det vil framover fortsatt være viktig for universitetet å øke den eksterne finansieringen. Ledelsen er tydelige i forventningen om at virksomheten skal legge til rette for en fortsatt økning i inntektene særlig fra NFR og EU.

Stavanger, 25.05.2022


Klaus Mohn
Rektor


Ole Ringdal
Direktør organisasjon og infrastruktur